INVALIDILIITTO RY
Asiantuntijalausunto

4.11.2026

Viite: RTS 26:27

Asia: Invalidiliiton lausunto RT-ohjekorttiehdotuksesta RTS 26:27 Asuntosuunnittelu - Asuinhuoneet ja oleskelutilat

Invalidiliitto kiittää Rakennustietosäätiötä mahdollisuudesta lausua RT-ohjekorttiehdotuksesta RTS 26:27 Asuntosuunnittelu – Asuinhuoneet ja oleskelutilat.

Invalidiliitto ry on valtakunnallinen järjestö, joka edistää ja kehittää fyysisesti vammaisten sekä toimintaesteisten henkilöiden mahdollisuuksia osallistua, liikkua ja elää täysipainoista elämää. Invalidiliitossa on noin 22 000 henkilöjäsentä ja 136 jäsenyhdistystä.

Ohjekortin johdantotekstissä sivulla 1 todetaan, ettei ohjeita ole tarkoitettu erityisryhmien asumiseen. Invalidiliitto katsoo tämän lauseen olevan turha ja ristiriitainen YK:n vammaisyleissopimuksessakin mainitun kaikille sopivan suunnittelun periaatteen kanssa. Edellisessä lauseessa todetaan, ”Ohjeet on tarkoitettu uudisrakentamiseen ja korjausrakentamiseen niitä voidaan käyttää soveltuvin osin”. Tämä on riittävä määritelmä ohjekortin eri käyttötavoista.

Sivulla 2 olevassa johdantotekstissä todetaan, että ohjekortissa esitetään asuinhuoneiden ja oleskelutilojen suunnittelua koskevia suosituksia sekä vaihtoehtoisia tapoja tavoitella määräystasoa korkeampaa toiminnallista ja tilallista laatua. Tämä on harhaan johtavaa ja voi antaa väärän kuvan ohjekortissa esitetyistä suunnitteluperiaatteista. Se, että asuntosuunnittelussa huomioidaan myös eri tavoin liikkuvat ja toimivat asukkaat, ei ole ”korkeampaa laatua”, vaan ehdoton edellytys yhdenvertaiselle asuntotarjonnalle ja sille, että esimerkiksi vammaiset henkilöt voivat YK:n vammaisyleissopimuksen mukaisesti vapaasti valita oman asuinpaikkansa ja -tapansa. Invalidiliitto ehdottaakin, että teksti muotoiltaisiin seuraavasti; ”Tässä ohjekortissa esitetään asuinhuoneiden ja oleskelutilojen suunnittelua koskevia suosituksia sekä vaihtoehtoisia tapoja toteuttaa rakentamisen määräyksissä esitettyjä toiminnallisia ja tilallisia tavoitteita”.

Luvussa 5 Kalusteiden ja toimintojen tilantarve, todetaan että asuinhuoneen sisäisen esteettömän kulkuväylän leveyden on oltava vähintään 800 mm. Invalidiliitto esittää kohtaan seuraavaa tarkennusta; ”Asuinhuoneen sisäisen esteettömän kulkuväylän vähimmäisleveys, esimerkiksi oviaukossa tai kiinteän kalusteen kohdalla on 800 mm”. Esimerkiksi käytävien tai muiden pidempien yhtäjaksoisten kulkuväylien leveyden tulisi olla vähintään 900 mm.

Sivulle 5, kohtaan Kiinteät säilytyskalusteet Invalidiliitto ehdottaa lisättäväksi kiinteän säilytyskalusteen sokkelin korkeuden ja sisäänvedon syvyyden. Jotta kaapin ääreen pääsee helpommin myös pyörätuolilla, sokkelin tulisi olla vähintään 200 mm korkea ja 150 mm sisäänvedetty kaapin etureunasta.

Sivulla 8, kuvassa 11 on esitetty saman makuuhuonetilan kaksi erilaista kalustusvaihtoehtoa. Pyörätuolilla kääntymiseen tarvittava tila on merkitty vain jälkimmäiseen ns. esteettömään toteutukseen. Tästä voi syntyä mielikuva, että esteettömyys voisi toteutua vain vaihtoehtona toiselle, työpöydän sisältävälle kalustusvaihtoehdolle, vaikka pyörätuolilla kääntymiseen tarvittava tila olisi esitettävissä myös tässä kuvassa. Samalla sivulla olevassa kuvassa 12, pyörätuolin kääntymistila on esitetty molempien kalustusvaihtoehtojen yhteydessä, mikä korostaa esteettömien ratkaisuiden mahdollistavan myös erilaiset kalustusvaihtoehdot. Invalidiliitto ehdottaakin, että kuvan 11

Invalidiliitto ry / Invalidförbundet rf // Finnish association of people with physical disabilities
Mannerheimintie 107 / Mannerheimvägen 107, FIN-00280 Helsinki / Helsingfors, Finland
puh. / tel. +358 9 613 191, www.invalidiliitto.fi

ensimmäiseen kalustusvaihtoehtoesimerkkiin lisätään myös pyörätuolin tilantarvetta kuvaava pyörähdysympyrä.

Sivulla 9, kuvassa 13 esitetyssä kuvaparissa on pyörätuolin pyörähdysympyrä esitetty vain jälkimmäisessä kuvassa, vaikka pyörähdysympyrän olisi voinut sijoittaa myös ensimmäiseen kuvaan, työpöydän yhteyteen. Ensimmäisessä kuvassa on kapeimmillaan 800 mm leveä kulkureitti huoneen ovelta, kiinteän kaapiston ja sängyn välistä huoneen päätyyn, johon on sijoitettu nojatuoli ja työpiste. Invalidiliitto esittää, että pyörätuolin pyörähdysympyrä lisättäisiin myös kuvaparin ensimmäiseen kuvaan. Tällaiset esimerkkiratkaisut tukevat mielikuvaa siitä, ettei esteettömyys aiheuta hukkatilaa, vaan mahdollistaa tilojen erilaiset kalustusvaihtoehdot.

Sivulla 9, kuvassa 14 on kuvaparia 13 vastaava tilanne. Invalidiliitto esittääkin, että pyörätuolin pyörähdysympyrä lisättäisiin myös tämän kuvaparin ensimmäiseen kuvaan, oven ja työpöydän yhteyteen.

INVALIDILIITTO RY
Helsingissä 4. marraskuuta 2026

Janne Juvakka
toimitusjohtaja

Laura Andersson
johtaja, yhteiskunnallinen vaikuttaminen

Lisätietoja: Johanna Hätönen, asiantuntija, esteettömyys ja rakennettu ympäristö
johanna.hatonen@invalidiliitto.fi